

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 februarie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu și inculpatul

Cumatrenco Victor XXXXX, născut
la XXXXX, originar din XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 12.09.2016 - 23.06.2017;
2. Instanța de apel: 21.08.2017 - 24.10.2017;
3. Instanța de recurs: 26.01.2018 - 28.02.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 23 iunie 2017, Cumatrenco Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.183 alin.(2) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții de conducere în domeniul construcției pe un termen de 1 an.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 1 an.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Cumatrenco Victor, deținând funcția de diriginte de șantier în cadrul companiei de construcții SC „S.B.-Fainex” SRL a comis încălcarea regulilor de protecție a muncii, care a provocat din imprudență decesul unei persoane, în următoarele circumstanțe.

La 08 decembrie 2015, aflându-se pe teritoriul șantierului de reconstrucție a blocului de locuit cu majorarea regimului pe verticală de la S+P+4E la S+P+6E, de pe bd.Dacia 58, mun.Chișinău și fiind obligat, conform pct.11 din Instrucțiunea nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă, aprobată prin Ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.9 din 03.01.2011, de a supraveghea în permanență respectarea cerințelor de securitate a muncii de către personalul însărcinat de executarea lucrărilor, a neglijat cerințele stabilite. Astfel, în urma neglijenței și lipsei de supraveghere, manifestate de către Cumatrenco Victor, angajatul companiei SC „S.B.-Fainex” SRL, dulgherul Chircu Mihail, care,

în ziua producerii accidentului, nefiind echipat cu cască de protecție și centură de siguranță, a părăsit locul de muncă stabilit pentru ziua de 08 decembrie 2015, și anume etajul 7, cota+16.800, a confecționat și a instalat un suport improvizat din două scânduri în tăietură 100mmx50mm, cu lungimea 3800 mm fiecare, pe care au fost puse două panouri de cofraj cu dimensiunile de 1500mmx500mm, ultimele nefiind fixate în cuie, care au fost rezemate pe 2 stâlpi telescopici, pentru a efectua lucrări de zidărie a peretelui frontal al ascensorului la nivelul planșeului etajului 7 și în urma pierderii echilibrului, a căzut în puțul ascensorului, iar în rezultatul căderii, fiindu-i produse traume incompatibile cu viața. Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.197D/2606 din 25.02.2016, decesul lui Chircu Mihail a survenit în rezultatul expulsiei creierului din cavitatea craniană, apărută pe fundalul traumei cranio-cerebrale deschise, consecință a traumei asociate a capului, toracelui și coloanei vertebrale.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui V.Cumatrenco să-i fie stabilită o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități administrative de dispoziție, ori organizatorico-economice pe un termen de 3 ani, invocând că instanța i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, or, acesta nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate;

- avocatul D.Trestianu în numele inculpatului, care a solicitat casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Cumatrenco să fie achitat, pe motiv că în acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele infracțiunii, invocând că instanța nu a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept; - instanța nu a stabilit dacă Instrucțiunea nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă, aprobată prin Ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.9 din 03.01.2011 poate să producă efecte juridice în privința inculpatului și dacă este în conformitate cu prevederile art.199 alin.(3) Codul muncii și dacă aceasta i-a fost adusă la cunoștință inculpatului; - învinuirea nu corespunde cerințelor prevăzute de art.281 alin.(2), 296 alin.(2) Cod de procedură penală și prin urmare, în virtutea art.251 alin.(1) și (2) este nulă; - nu este clar care sunt acțiunile ilegale ale inculpatului și care norme ale Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008, au fost încălcate de acesta; - nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate – latura obiectivă și subiectivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, apelurile declarate de către procuror și avocat în numele inculpatului au fost respinse ca nefondate.

În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și just a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(2) Cod penal, fiind întrunite

elementele constitutive ale infracțiunii.

Or, V.Cumatrenco, în virtutea ordinului nr.10/1 din 03.07.2014, avea statut de persoană în ale cărei atribuții intră asigurarea respectării regulilor de protecție a muncii în cadrul SC „S.B.-Fainex” SRL și care în temeiul pct.11 din Instrucțiunea nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă, aprobată prin Ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.9 din 03.01.2011, avea obligația de a dota personalul din subordine cu mijloace de protecție necesară, precum și verificarea permanentă a respectării cerințelor de securitate și sănătate în muncă de către personalul din subordine, reguli pe care le-a încălcat, fapt ce a provocat din imprudență decesul unei persoane, și anume a angajatului M.Chircu.

Instanța de apel a indicat că, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile succesoriului părții vătămate M.Chircu, ale martorilor I.Sîrghi, O.Prodan, I.Mișcoi, I.Cujbă, P.Gasnaș, D.Trestianu, V.Osadei și actele cauzei - procesele-verbale de cercetare la fața locului din 08.12.2015, de examinare a documentului din 22.08.2016; lista apelurilor telefonice efectuate de pe și către numărul de telefon ce-i aparține inculpatului, ridicate de la SA „Orange”; procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă mortal nr.C-2015-PVA-277 din 26.01.2016, efectuat de Inspectoratul de stat al muncii; ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.10/1 din 03.07.2014, privind numirea lui V.Cumatrenco în funcția de șef de șantier; rapoartele de expertiză medico-legală nr.197D/2606 din 25.02.2016 și judiciară nr.803 din 07.07.2016.

De asemenea, instanța a precizat că, nerespectarea cerințelor prevăzute la pct.3 subpct.14 din Instrucțiunea nr.25 de securitate și sănătate în muncă de dulgher, aprobată de SC „S.B.- Fainex” SRL, responsabilitatea pentru nerespectarea din partea angajaților a acestor norme și a consecințelor survenite, o poartă nemijlocit conducătorul direct al locului de muncă, iar angajații, după caz, urmează a fi sancționați în modul corespunzător prevăzut de lege.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat, a fost apreciată de către instanță ca un drept al acestuia și o metodă de apărare.

Cu referire la explicațiile specialistului din cadrul Inspectoratului de stat al muncii, C.Tutunaru și a expertului din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, N.Fluiier, invocate de către partea apărării, precum că ar proba poziția de nevinovăție a inculpatului, instanța de apel a indicat că acestea nu indică circumstanțe care ar constitui temei de achitare, mai mult că acestea coroborează cu probele enumerate supra.

Argumentele părții apărării, precum că învinuirea adusă lui V.Cumatrenco nu corespunde cerințelor prevăzute de art.281 alin.(2) și 296 alin.(2) Cod de procedură penală și prin urmare, în virtutea art.251 alin.(1) și (2), este nulă, precum și că nu este clar care sunt acțiunile ilegale ale inculpatului și care norme ale Legii securității și sănătății în muncă au fost încălcate de acesta, instanța le-a considerat pur declarative, indicând că rechizitoriul este întocmit în strictă conformitate cu prevederile art.296 Cod de procedură penală, iar avocatul nu a indicat nici un motiv prevăzut la alin.(2) art.251, care ar atrage nulitatea actelor procedurale.

Complementar, instanța a indicat că, la data prezentării materialelor de urmărire penală, nici inculpatul și nici apărătorul în numele acestuia nu au formulat

obiecții referitor la nulitatea actelor de procedură.

Cu referire la pedeapsa aplicată, instanța de apel a menționat că, la stabilirea ei, prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.61, 75-77 și 90 Cod penal, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar în calitate de circumstanțe atenuante au fost reținute: comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni, prezența copilului minor la întreținere, repararea prejudiciului material și moral, precum de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, și corect a ajuns la concluzia potrivit căreia inculpatului urmează ai fi aplicată pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea executării ei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către instanța de apel, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 și 61 Cod penal, eronat fiind dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei, fără a indica motivele aplicării față de inculpat a instituției suspendării executării pedepsei, fiind aplicată o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale; - instanța nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, aplicând față de acesta o pedeapsă prea blândă;

- inculpatul care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 15) și 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - instanța a apreciat arbitrar probele administrate la cauza penală, făcând o selecție a probelor, unele fiind ignorate și lăsate fără vreo apreciere; - instanța nu s-a expus referitor la legalitatea Instrucțiunii nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă, aprobată prin Ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.9 din 03.01.2011, dacă aceasta poate să producă efecte juridice în privința inculpatului și dacă este în conformitate cu prevederile art.199 alin.(3) Codul muncii; - instanța nu s-a expus asupra faptului dacă învinuirea corespunde cerințelor prevăzute de art.281 alin.(2), 296 alin.(2) Cod de procedură penală; - prima instanță a pronunțat o sentință ce depășește limitele învinuirii, încălcând prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, iar instanța de apel nu s-a expus în privința acestui aspect și asupra oportunității aplicării amnistiei față de inculpat; - concluzia, precum că victima nu a fost asigurată cu echipament individual de protecție, contravine concluziei expertului N.Fluiier și inspectorului C.Tutunaru, în rest invocând aceleași motive ca și în apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia inculpatului, expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului

declarat de către procuror, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Cu referire la recursul declarat de către procuror.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile date în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la pedeapsa aplicată lui V.Cumatrenco.

Motivele recurentului, precum că instanțele incorect au individualizat pedeapsa, nu au dat deplină eficiență prevederilor art.75 și 61 Cod penal și eronat au aplicat dispozițiile art.90 Cod penal, instanța de recurs le consideră drept lipsite de temei.

La acest capitol Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui V.Cumatrenco, instanțele

de fond au ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii, care se califică drept gravă, de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar în calitate de circumstanțe atenuante au fost reținute: comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni, prezența copilului minor la întreținere, repararea prejudiciului material și moral, precum de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui și corect au conchis că stabilirea față de inculpat a pedepsei cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal este echitabilă, și că aceasta își va atinge scopul de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

Interdicții pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului, prevăzute de art.90 alin.(4) Cod penal, nu au fost constatate.

Astfel, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind aplicată în limitele legii și individualizată conform prevederilor legale.

Cu referire la recursul declarat de către inculpat.

În susținerea recursului, recurentul invocă temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că niciunul din ele nu și-a găsit confirmare.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea sa, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

La acest capitol Colegiul penal menționează că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, succesorul părții vătămate, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe care le-a

apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită integral.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui V.Cumatrenco în comiterea infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(2) Cod penal.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie a fost bazată pe declarațiile:

- martorului I.Sîrghii, care a declarat că, dimineața, partea vătămată a primit instrucțiunea ca împreună cu O.Prodan să efectueze lucrări de cofraj. Ei s-au înțeles ca O.Prodan să rămână jos, iar M.Chircu să s-a urcat la etajul 7, unde singur și-a instalat o schelă pentru a construi două rânduri de pereți, M.Chircu dispunea de cască de protecție, însă nu avea centură. Fiecare lucrător dispunea de echipament de protecție, doar că dispozitive de cuplare a centurilor de siguranță nu erau;

- martorului O.Prodan, potrivit căroră în ziua accidentului i-a fost repartizată lui și părții vătămate sarcina de a îndeplini lucrări de cofraj și zidire a carcasei ascensorului. Astfel, s-au urcat la et.7, iar partea vătămată văzând că se isprăvește singur, a urcat cu un etaj mai sus, pentru a face alte lucrări;

- martorului I.Mișcoi, care a declarat că M.Chircu și O.Prodan urmau să efectueze lucrări de zidire și cofrare în preajma ascensorului. O.Prodan s-a dus să ia niște materiale de construcție, iar M.Chircu a urcat pe schele și a început să zidească un perete mic. În acea zi M.Chircu nu dispunea de centură de siguranță;

- martorului I.Cujbă, potrivit căroră în acea zi M.Chircu trebuia să efectueze lucrări de cofrare la etajul 7, dar până colegul său a pregătit unele lucrări, a decis să termine construcția peretelui lateral și astfel și-a improvizat niște schele, pe care a urcat și ulterior a alunecat în puțul ascensorului, acesta nu avea cască de protecție, precum nu avea nici centura cuplată;

- martorului D.Trestianu, care a relatat că deține funcția de administrator al SC „S.B.-Fainex” SRL și că potrivit pct.11 al Instrucțiunii nr.5 privind securitatea și sănătatea în muncă, elaborată în conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008, persoana responsabilă, la caz V.Cumatrenco, urmează să supravegheze permanent, respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă de către personalul din subordine și să ia măsuri conform actelor în vigoare;

și actele cauzei:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08.12.2015, potrivit căruia a fost cercetat holul scării nr.2 a construcției nefinisate din bd.Dacia 58, mun.Chișinău și potrivit căruia, la cercetarea vizuală a locului aflării cadavrului, cască de protecție ori fragmente de cască sau alt echipament individual de protecție nu au fost depistate;

- lista apelurilor telefonice efectuate de pe și către numărul de telefon ce-i aparține inculpatului, ridicate de la SA „Orange” și procesul-verbal de examinare din 22.08.2016, potrivit căruia, fiind examinate convorbirile telefonice, între orele

08.52 și 13.02, inculpatul s-a aflat în aria de acoperire „Porte de la viile” și „Metrou Botanica”;

- procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă mortal nr.C-2015-PVA-277 din 26.01.2016, efectuat de Inspectoratul de stat al muncii, potrivit căruia s-a constatat că dirigintele de șantier V.Cumatrenco nu a urmărit permanent respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă de către personalul însărcinat pentru efectuarea lucrărilor de zidire a pereților portanți, încălcând prevederile pct.11 al Instrucțiunii nr.5 privind securitatea și sănătatea în muncă; precum și că M.Chircu de sine stătător, fără sarcină de lucru, fără a anunța dirigintele de șantier, a părăsit locul său de muncă, a montat o schelă deasupra peretelui frontal al liftului și a început să efectueze lucrări de zidire, punându-și în pericol sănătatea și într-un moment, a căzut în puțul ascensorului;

- ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.10/1 din 03.07.2014, privind numirea lui V.Cumatrenco în funcția de șef de șantier și responsabil pentru respectarea cerințelor de securitate și sănătate la obiectul „Finisarea blocului locativ cu 60 de apartamente și parcări auto supraterane” din bd.Dacia 58, mun.Chișinău;

- raportul de expertiză medico-legală nr.197D/2606 din 25.02.2016, potrivit căruia moartea lui M.Chircu a survenit în urma expulsiei creierului din cavitatea craniană, apărută pe fundalul traumei cranio-cerebrale deschise, consecință a traumei asociate a capului, toracelui și coloanei vertebrale;

- raportul de expertiză judiciară nr.803 din 07.07.2016, potrivit căruia lucrările efectuate de către dulgherul M.Chircu, la 08.12.2015, pe teritoriul șantierului de reconstrucție a locului de locuit cu majorarea regimului de verticală de S+P+4E la S+P+6E, amplasat pe bd.Dacia 58, mun.Chișinău, nu corespund cerințelor securității muncii. Pe parcursul efectuării lucrărilor din 08.12.2015, pe teritoriul șantierului de reconstrucție a „Blocului de locuit cu majorarea regimului de verticală de S+P+4E la S+P+6E” nu s-au respectat unele cerințe ale securității și sănătății în muncă de către dirigintele șantierului V.Cumatrenco, prevăzute de pct.11 din Instrucțiunea nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă, elaborată și aprobată de compania „S.B.-Fainex” SRL, prin Ordinul nr.9 din 03.01.2011; de către M.Chircu, angajat în calitate de dulgher, la data de 08.12.2015, nu s-au respectat cerințele pct.3 subpct.4 și subpct.14 din Instrucțiunea nr.25 de securitate și sănătate în muncă pentru dulgher, elaborată și aprobată de „S.B.-Fainex” SRL, prin Ordinul nr.9 din 03.01.2011.

Probele indicate sunt detaliat descrise în decizia instanței de apel, care au fost examinate complet și obiectiv, fiind corect apreciate de instanță, nu prezintă temei de îndoială și direct indică la comiterea de către inculpatul V.Cumatrenco a infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(2) Cod penal, vinovăția căruia a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc.

Astfel, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui V.Cumatrenco, inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele recurentului, precum că faptele sale nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor martorilor și actelor cauzei descrise mai sus.

În ceea ce privește temeiurile prevăzute art.427 alin.(1) pct.15) și 16) Cod de procedură penală, invocate în recurs, Colegiul penal sesizează că recurentul le invocă sub aspectul prezumției nevinovăției, și anume că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât culpabilitatea sa nu a fost stabilită în mod legal, indicând în acest sens jurisprudența CtEDO și a Curții Supreme de Justiție, considerând că vinovăția sa în săvârșirea infracțiunii imputate nu este probată.

La acest capitol, având în vedere cele constatate supra, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(2) Cod penal, a fost cert dovedită prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală și cercetate de către instanțele judecătorești în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, neexistând vreun dubiu în acest sens, Colegiul penal consideră că aceste temeiuri, invocate de către recurent în recurs, nu sunt adecvate pentru a putea admite recursul și casa hotărârile contestate.

Cu referire la criticile aduse de recurent referitor la legalitatea Instrucțiunii nr.5 privind securitatea și sănătatea în muncă, instanța de recurs menționează că acestea sunt nefondate, or, instrucțiunea a fost elaborată în conformitate cu Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10.07.2008. Astfel, potrivit art.10 alin.(1) al Legii, în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare.

Complementar, instanțele au reținut că inculpatul a fost angajat în baza ordinului SC „S.B.-Fainex” SRL nr.10/1 din 03.07.2014, în calitate de șef de șantier, care în virtutea pct.11 al Instrucțiunii nominalizate supra, era responsabil pentru respectarea cerințelor de securitate și sănătate la obiectul „Finisarea blocului locativ cu 60 de apartamente și parcări auto supraterane” (f.d.117 v.1).

Respectiv, este indubitabil faptul că inculpatul cunoștea despre obligațiunile și responsabilitățile pe care le avea în virtutea funcției deținute, cele invocate de către acesta, precum că actul nu corespunde cerințelor prevăzute de art.199 alin.(3) Codul muncii și că nu are efecte juridice asupra lui nu corespund realității.

Cu referire la argumentele recurentului, precum că instanța de apel nu s-a expus asupra faptului dacă învinuirea corespunde cerințelor prevăzute de art.281 alin.(2), 296 alin.(2) Cod de procedură penală, precum și că nu sunt indicate acțiunile ilegale ale inculpatului și care norme ale Legii securității și sănătății în muncă nr.186 din 10.07.2008, au fost încălcate, Colegiul penal constată că acestea sunt declarative, or, potrivit textului deciziei instanței de apel, aceasta s-a expus în mod corespunzător la pct.26-40 al deciziei.

Totodată, la acest capitol Colegiul penal precizează că, potrivit art.2 din Legea securității și sănătății în muncă, aceasta reglementează raporturile juridice ce țin de instituirea de măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă, precum și stabilește principiile generale privind prevenirea riscurilor profesionale, protecția lucrătorilor la locul de muncă, eliminarea factorilor de risc și de accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată,

instruirea lucrătorilor și a reprezentanților acestora, precum și liniile directoare generale privind aplicarea principiilor menționate.

Potrivit art.11 din Lege, angajatorul desemnează unul sau mai mulți lucrători care să se ocupe de activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale în unitate. Lucrătorii desemnați vor avea, în special, atribuții privind securitatea și sănătatea în muncă și, cel mult, atribuții complementare.

Totodată, în virtutea art.13 lit.h) din aceeași Lege, angajatorul urmează să asigure elaborarea instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă, în spiritul prezentei legi, pentru aplicarea actelor normative în domeniu, ținând seama de particularitățile activităților și ale locurilor de muncă din unitate.

Complementar, potrivit art.6 din Legea nominalizată, actele normative privind securitatea și sănătatea în muncă se aprobă de Guvern.

Astfel, reieșind din pct.3 subpct.2) și 4 subpct.7) din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.95 din 05.02.2009, angajatorul organizează activitățile de protecție și prevenire, inclusiv prin desemnarea unuia sau a mai multor lucrători pentru a desfășura activitățile de protecție și prevenire și elaborarea instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă, ținând seama de particularitățile activităților desfășurate și ale locurilor de muncă/posturilor de lucru.

Consecvent, în virtutea pct.10 din Regulamentul, lucrătorii care urmează să se ocupe de activitățile de protecție și prevenire sunt desemnați nominal prin dispoziția angajatorului, iar în virtutea pct.76 din același act normativ, instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă se elaborează pentru toate ocupațiile și lucrările desfășurate în unitate, ținând seama de particularitățile acestora și ale locurilor de muncă/posturilor de lucru, și se perfectează conform anexei nr.7 la prezentul Regulament.

Prin urmare, Instrucțiunea nr.5 de securitate și sănătate în muncă a conducătorului direct al locului de muncă a fost aprobată prin Ordinul SC „S.B.-Fainex” SRL nr.9 din 03.01.2011 în conformitate cu pct.4 subpct.7) și 76 din Regulamentul menționat supra, anume întru executarea prevederilor Legii securității și sănătății în muncă, iar inculpatul, fiind desemnat în baza ordinului SC „S.B.-Fainex” SRL nr.10/1 din 03.07.2014, în funcția de șef de șantier și responsabil pentru respectarea cerințelor de securitate și sănătate la obiectul „Finisarea blocului locativ cu 60 de apartamente și parcări auto supraterane” din bd.Dacia 58, mun.Chișinău, urma să țină cont de prevederile Instrucțiunii nominalizate mai sus, prevederile acesteia, contrar celor afirmate de inculpat, fiindu-i opozabile.

Cu referire la argumentul recurentului, precum că prima instanță a pronunțat o sentință ce depășește limitele învinuirii, încălcând prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că acesta nu este plauzibil, or, analizând textul faptei descrise în sentință și decizie, instanțele de fond au judecat cauza penală exact în limitele învinuirii aduse prin rechizitoriu.

Astfel, prima instanță a constatat că „*Inculpatul Cumatrenco Victor..., aflându-se pe teritoriul șantierului de reconstrucție...*” (f.d.18, v.2), instanța de

apel, în pct.2 al decizie a indicat că „*Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că inculpatul Cumatrenco Victor..., aflându-se pe teritoriul șantierului de reconstrucție...*” (f.d.64, v.2), iar în pct.26 al deciziei a indicat că „*În speță, conform materialelor dosarului, în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că inculpatul Cumatrenco Victor..., aflându-se pe șantierul „Finisarea blocului locativ cu 60 apartamente și parcări auto suprateerane”...*” (f.d.77, v.2).

Referitor la criticile aduse de către recurent, precum că instanța nu s-a expus asupra oportunității aplicării față de acesta a amnistiei, Colegiul penal menționează că, potrivit art.2 alin.(2) și (3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova nr.210 din 29.07.2016, încetarea procesului penal conform alin.(1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî aplicarea prezentului articol dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată și inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.10.

Potrivit materialele cauzei, inculpatul nu a înaintat cerere privind aplicarea amnistiei, iar reieșind din prevederile art.2 alin.(3) din Legea nominalizată, instanța nu este obligată să se expună din oficiu asupra oportunității aplicării amnistiei, or, norma precitată statuează că instanța „*poate hotărî aplicarea prezentului articol*”.

Consecvent, potrivit art.1 alin.(1) din aceeași Lege, aceasta se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal. Contrar normei date, V.Cumatrenco nu s-a căit sincer pentru fapta comisă, acesta nerecunoscând vina, a solicitat achitarea sa, pe motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal sesizează că recurentul își întemeiază recursul, inclusiv pe aprecierea probelor efectuată de către instanță.

Colegiul menționează că modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, iar dezacordul unei părți în acest sens, nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Făcând o analiză a temeiurilor indicate în recurs în raport cu apelul declarat și textul deciziei, Colegiul constată că recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de recurent fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, a indicat temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea respectivei soluții, precum și motivele adoptării ei.

Prin urmare, argumentele recurentului, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, se combat prin materialele cauzei și nu pot fi reținute. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor art.394 Cod de procedură penală, este bine argumentată, motivată, fiind legală și întemeiată, astfel Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Consecvent, Colegiul penal menționează că reiterarea de către instanța de recurs a alegațiilor instanței de apel în partea contestată de către recurent, în contextul expus, este inoportună or, Colegiul penal le consideră legale și întemeiate.

În sensul celor invocate, Colegiul penal, va ține seama și de jurisprudența CtEDO, și nu va impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, dat fiind că, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis vs Spania, Helle vs Finlanda*), din care motiv, fără a reitera întreaga motivare a instanțelor de fond, pe care și-o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului V.Cumatrenco.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de către procuror și inculpat, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu și inculpatul Cumatrenco Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui Cumatrenco Victor, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu